

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

24 נובמבר 2021

ת"ע 36499-10-21 ש.פ.נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

1

בפני כב' השופטת אורית אביגיל יהלומי

מבקש ש.פ. באמצעות עו"ד נ'

נגד

משיב האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים משרדי ממשלה 999009

בעניין המנוח ...

2

פסק דין

3

לפני בקשה דחופה למינוי ב"כ המבקש כמנהל זמני של עיזבון המנוח, ז"ל, בהתאם להוראות סעיפים 7 ו- 78 לחוק הירושה, התשכ"ה 1965.

5

1. המנוח, ... ז"ל, נפטר בתאריך 11/2020 בירושלים.

7

2. טרם הלך לעולמו, ביום 29.9.2016, ערך המנוח צוואה בעדים בה ציווה את כל רכושו למבקש. יש לציין שהמנוח אף ערך את הצוואה כאמור בפני עו"ד נ', הוא גם ב"כ המבקש בהליכים שלפני.

9

3. ביום 6.10.2021, כשנה לאחר פטירת המנוח, הגיש המבקש באמצעות בא-כוחו בקשה למתן צו קיום צוואה לרשם לענייני ירושה.

11

4. נוכח העובדה שאין כל קרבה משפחתית בין המנוח לבין המבקש, התנגד המשיב למתן הצו, וזאת עד שיאתר המבקש את כל יורשי המנוח עפ"י דין ויעדכנם בדבר הצוואה.

13

5. המבקש לא הצליח לאתר את יורשי המנוח עפ"י דין, על אף שנטען כי נקט לצורך כך בפעולות שונות – לרבות פנייה לשכניו של המנוח, בעלי חנויות בסביבת ביתו וכיוצא בזה. אשר על כן, ונוכח אי-שביעות רצון המשיב מן הפעולות שנקט המבקש עד כה, הועבר התיק לבית משפט זה.

16

6. ביום 13.10.2021 הגיש המבקש את הבקשה דנן, שהוכתרה על ידו כ-"בקשה דחופה למינוי מנהל עיזבון". לדבריו, לאחרונה נודע לו ע"י שכניו של המנוח כי אלמונים פרצו לדירתו, מה שמייצר לטענתו חשש כבד פן יבולע לעיזבון. נטען כי החשש לשלמות העיזבון מתעצם נוכח העובדה שמדי יום מגיעים לבית המנוח

19

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

24 נובמבר 2021

ת"ע 36499-10-21 ש.פ. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

- 1 מכתבי התראה ודרישות תשלום שונות בהם יש לטפל בדחיפות. על כן, ביקש למנות את ב"כ כמנהל עיזבון
- 2 המנוח, וזאת עד שינתן הצו לקיום צוואתו.
- 3 7. בתגובתו מיום 7.11.2021 הביע המשיב הסכמתו באשר לצורך במינוי מנהל עיזבון זמני, אך טען כי בנסיבות
- 4 העניין יש להעדיף מינויו של גורם ניטרלי ומקצועי אשר בנוסף לתפקידיו "הרגילים" יוטל עליו התפקיד
- 5 לאיתור יורשי המנוח על פי הדין, לרבות שימוש בשירותי עזר כגון חוקר פרטי או גניאולוג. כן יוטל על
- 6 מנהל העיזבון הנטל לבחון האם נדרשים אמצעים אלו ולעשות שימוש מושכל בכספי העיזבון לצורך כך.
- 7 8. בתגובה לאמור, התנגד ב"כ המבקש לאפשרות שימונה מנהל עיזבון חיצוני. לטענתו, מנהל העיזבון אינו
- 8 צריך להיות נייטרלי וכי עליו לבצע את עבודתו נאמנה בהתאם להחלטות בית המשפט. כן נטען כי ב"כ
- 9 המבקש הכיר את המנוח ומצוי זה מכבר בנבכי התיק, ועל כן – ונוכח הצורך הדחוף במינוי מנהל עיזבון –
- 10 יש לו יתרון על-פני כל מנהל אחר. בכל הנוגע לחששות שהביע המשיב בדבר קיומו של ניגוד עניינים
- 11 פוטנציאלי, נטען כי אלה אינן ממשיות במקרה דנן, וזאת משעה שמדובר במינוי זמני בלבד. כן נטען כי
- 12 משעה שפעולותיו של מנהל העיזבון מפקחות, ממילא, ע"י בית המשפט והאפוטרופוס הכללי, אין כל קושי
- 13 במינוי כאמור.
- 14 9. ביום 17/11/2021 הוגשה תגובה נוספת מצד המשיב, בה הובהר כי הינו עומד על דרישתו למינוי מנהל
- 15 עיזבון זמני נייטרלי, כאשר קיים ניגוד עניינים מובהק בין תפקידו של ב"כ המבקש כמי שמבקש לקיים
- 16 את צוואת המנוח בקלות וללא התנגדויות ובין תפקידו של מנהל העיזבון אשר ימונה ויצטרך לפעול בין
- 17 היתר לאיתור יורשים פוטנציאליים שייתכן ויבקשו להתנגד לצוואה.
- 18 10. בהחלטה נוספת מיום 17/11/2021 ציינתי כי נראה על פניו שאין חולק שיש מקום לנקוט באמצעים
- 19 לשמירת זכויות מכוח הוראות סעיף 77 לחוק הירושה ולמנות מנהל עיזבון זמני. כן ציינתי כי נראה על פניו
- 20 שיש ממש בטענות ב"כ היועמ"ש כי ראוי למנות מנהל עיזבון נייטרלי וזאת לאור קיום ניגוד עניינים מובהק
- 21 כאמור, ובהתאם לכך נדרש ב"כ המבקש להודיע האם ניתן להסכים על מינוי מנהל עיזבון זמני נייטרלי
- 22 חיצוני אם לאו, ובהעדר הסכמה יודיע האם ניתן להכריע בהליך על יסוד כתבי הטענות.
- 23 11. במסגרת "תגובה והודעה" שהוגשה היום, טען ב"כ המבקש טענות שאינן ענייניות כלל לפיהם הוא "חש
- 24 נפגע" מתגובת ב"כ היועמ"ש בנוגע לניגוד העניינים בו הוא עשוי להימצא – לעניין זה יצוין כבר עתה כי
- 25 ניגוד העניינים הינו אינהרנטי מעצם חבישת שני הכובעים של עריכת הצוואה והגשת בקשה לקיומה אל
- 26 מול ניהול העיזבון באופן זמני וביצוע פעולות לאיתור יורשים על פי דין, ולא היה מקום להתייחס "באופן
- 27 רגשי אישי" מצד ב"כ המבקש. הנ"ל עומד על עתירתו להתמנות כמנהל עיזבון זמני ולחילופין להפריד בין
- 28 ניהול העיזבון לאיתור היורשים ולחילופי חילופין למנות את עוה"ד ... כמנהל עיזבון זמני.
- 29 12. יצוין כבר עתה כי לא מצאתי כל טעם ענייני או הצדקה להפריד בין ניהול העיזבון הזמני מצד ב"כ המבקש
- 30 לכאורה לבין איתור יורשי המנוח.

31 דיון והכרעה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

24 נובמבר 2021

ת"ע 36499-10-21 ש.פ.נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

- 1
- 2 13. בסעיפים 77 ו-78(א) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק הירושה) נקבע כדלקמן:
- 3 "77. בכל עת לאחר מות המוריש וכל עוד לא נתמנה מנהל עזבון רשאי בית המשפט, לפי בקשת
- 4 מעוניין בדבר או מיזמת עצמו, לנקוט אמצעים הנראים לו לשמירת העזבון או לשמירת זכויות בעזבון,
- 5 לרבות עיכוב זמני של פעולות בנכסי העזבון, מתן צו למכירתם של נכסים פסידיים שבעזבון ומינוי
- 6 מנהל עזבון זמני
- 7 78. (א) בית המשפט רשאי, לפי בקשת מעוניין בדבר, למנות, בצו, מנהל עזבון".
- 8 לשון אחר, הגורם המוסמך להורות על מינוי מנהל עזבון הינו בית המשפט.
- 9 14. בפסיקה נקבע כי סמכות בית המשפט להורות על מינוי מנהל עזבון כוללת בתוכה את הסמכות להכריע
- 10 בדבר זהותו של הגורם הממונה. סמכות זו קיימת הן במקרים מינוי מנהל העזבון נעשה לבקשת "מעוניין
- 11 בדבר", והן במקרים בהם הדבר נעשה מיזמת בית-המשפט (בר"ע 206/70 ישיבת פורת יוסף בישראל נ'
- 12 חומי, פ"ד כה(1) 057, עמ' 59-60 (1971)).
- 13 15. בחוק הירושה לא נקבע אילו שיקולים צריך בית המשפט לשקול בבואו להכריע בדבר זהותו של מי שימונה
- 14 כמנהל עזבון. הוראה כאמור לא קיימת גם בתקנות, ועל-כן נראה כי המחוקק ביקש להותיר לבית המשפט
- 15 שיקול דעת נרחב בעניין זה.
- 16 לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, סבורני כי בנסיבות המקרה שלפני יש להעדיף מינויו של מנהל עזבון
- 17 נייטרלי.
- 18 16. מנהל עזבון משמש כ-"ידו הארוכה של בית המשפט" בכל הנוגע לניהול עזבונו של אדם שהלך לעולמו.
- 19 תפקידו של מנהל העזבון אינו מוגבל לחלקים מסוימים בעזבון המנוח, שכן עליו לנהל את נכסיו, לכנסם
- 20 ולחלקם בין היורשים כולם – לפי צו ירושה או צוואה מקוימת. אשר על כן, על מנהל העזבון חלה חובת
- 21 נאמנות וחובת זהירות לא רק כלפי יורשיו של המנוח, אליו גם כלפי צדדים שלישיים אחרים, דוגמת נושי
- 22 העזבון או בעלי עניין אחרים בו. ברוח זו נקבע בפסק הדין בפרשת ע"מ (מחוזי ירושלים) 643/04 עזבון
- 23 המנוח מ' א' נ' עו"ד קדמי, מנהל עזבון זמני (20.7.2005):
- 24 "על מנהל עזבון מוטלת חובה מכוח החוק לפעול בנכסי העזבון, אולם אין הוא "נציג" העזבון, כיוון
- 25 שהעזבון אינו ישות משפטית. חבותו של מנהל העזבון קיימת, כאמור, כלפי בית-המשפט, אשר
- 26 על-פי הוראותיו עליו לפעול. ואולם, עם חובות מנהל העזבון נמנית גם החובה לפרוע את חובות
- 27 העזבון לנושיו, וכן לחלק את היתרה שתישאר מהעזבון ליורשים. על מנהל העזבון לפעול, אפוא,
- 28 בנכסי העזבון לטובת הנושים והיורשים. מכאן, שמנהל העזבון הריהו נאמן, ואילו היורשים
- 29 והנושים של העזבון הנם הנהנים".
- 30 (ראו גם: ע"א 2390/92 גרינשפון נ' שכטר, מט(1) 843 פס' 17 (1995); ע"א 153/77 אלואשוילי נ'
- 31 סמואל, פ"ד לב(1) 627 (1978)).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

24 נובמבר 2021

ת"ע 36499-10-21 ש.פ.נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

17. על-אף שאין הוראת חוק ברורה האוסרת על מנהל עיזבון (זמני או קבוע) לבצע פעולות הנוגעות בניגוד אינטרסים, נקבע בפסיקה שמדובר בעניין אותו רשאי בית המשפט לקחת בחשבון בבואו לקבוע את זהותו של מנהל העיזבון – וזאת באמצעות היקש מדיני הנאמנות (ע"ר (ת"א) 33693-12-18 פלוניס נ' אלמוניס, פס' 38-41 (22.1.2019); ע"א 604/77 מוברמן נ' סגל (13.7.1978); ת"ע (ת"א) 6330/01 קליש נ' קליש, עמ' 6 (18.10.2001)).
- 6 ההתחשבות באפשרות שאדם המבקש להתמנות כמנהל העיזבון ימצא במצב בו יבצע פעולות הנוגעות בניגוד אינטרסים מוצדקת גם מהחשש שקבלת הבקשה כאמור תדרוש רמת פיקוח והתערבות גבוהה במיוחד מצדו של בית המשפט (ת"ע (ת"א) 5650/99 פוקס, עו"ד בעניין עיזבון הברונית בת-שבע דה-רוטשילד ז"ל נ' עמותת בת-דור (28.6.1999)).
18. במקרה דנן, נראה על פניו כי אף המבקש עצמו – הוא יורשו היחידי של המנוח עפ"י הצוואה – מודה כי מינוי בא-כוחו כמנהל עיזבון המנוח עלולה להציבו במצב של ניגוד אינטרסים מובנה. עם זאת, נטען כי המינוי כאמור עודנו מוצדק וזאת מהטעם שבא-כוחו הינו בקיא בנבכי התיק. בקיאות זו נדרשת, לגישת המבקש, נוכח הדחיפות הקיימת במינוי מנהל העיזבון בנסיבות המקרה דנן.
19. ודוק, המבקש לא צירף ולו ראשית ראייה שיש בה כדי ללמד כי אכן קיימת "דחיפות" במינוי מנהל זמני לעיזבון המנוח, אשר מצדיקה בנסיבות העניין דווקא את מינויו של מי שהכיר את המנוח ובקיא בנסיבות התיק, ובכל מקרה באיזון בין המכלול (הצורך במינוי מנהל עיזבון זמני וביצוע פעולות לאיתור יורשי המנוח אל מול ההיכרות של ב"כ המבקש עם "נבכי התיק") הרי שהאינטרס לשמירת טוהר ההליך, ואי הימצאות בניגוד עניינים, גובר על כל טענה או אינטרס אחר.
20. סיכומו של דבר – הבקשה למינוי ב"כ המבקש כמנהל זמני לעיזבון המנוח נדחית.
21. לאור הסכמת כל הצדדים כי קיים צורך במינוי מנהל עיזבון זמני ושעה שקיימת מחלוקת באשר לזהותו, מצאתי לנכון למנות את עו"ד אייל שוורץ כמנהל עיזבון זמני של המנוח.
22. תוקף המינוי הוא לשישה חודשים מהיום.
23. סמכויותיו ותפקידיו של מנהל העיזבון הזמני הם לכנס את נכסי העיזבון ולשמור עליהם, לבצע תשלומים שוטפים הכרוכים בהחזקת הנכסים נשוא העיזבון.
24. כמו כן על מנהל העיזבון לפעול לאיתור יורשי המנוח על פי דין, ולכן לבחון בשיתוף פעולה עם ב"כ היועמ"ש, את האמצעים הנדרשים לצורך ביצוע האמור ולעשות שימוש מושכל בכספי העיזבון לצורך כך.
22. הוראות מיוחדות למנהל העיזבון הזמני:
- א. מנהל העיזבון יפקיד ערובה להבטחת מילוי תפקידו בהתאם לתקנה 35 לתקנות הירושה, תשנ"ח-1998.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

24 נובמבר 2021

ת"ע 36499-10-21 ש.פ.נ' האפוטרופוס הכללי במחוז ירושלים ואח'

ב. על מנהל העיזבון להמציא לאפוטרופוס הכללי, במועדים הקבועים לכך, את פרטי נכסי העיזבון ודוחות עפ"י חוק הירושה, תשכ"ה-1965, ותקנות הירושה, תשנ"ח-1998.

ג. במידת הצורך יוגש צו מינוי פורמאלי לחתימתו.

23. תשומת ליבו של מנהל העיזבון הזמני לקיומו של התיק הקשור (המוכירות תפתח התיק לפניו) תע-36497 10-21 במסגרתו נדון הליך למתן צו קיום צוואה של המנוח, אשר השאיר אחריו צוואה בעדים מיום 29/9/2016 במסגרתה הותיר את כל עיזבונו למר ש.פ., והואיל ואין כל קרבה משפחתית בין המנוח לבין הזוכה, נדרש מנהל העיזבון הזמני לפעול לאיתור יורשי המנוח על פי דין כאמור, ולשלוח הודעות מתאימות בכל הנוגע לבקשה למתן צו קיום צוואה כאמור, ומשכך יתכבד מנהל העיזבון הזמני ויגיש לתיק זה **בתוך 90 ימים מהיום דיווח כאמור אודות איתור היורשים.**

24. המזכירות תסגור הליך זה שעניינו בקשה למינוי מנהל עיזבון זמני וכן תשתול החלטה זו גם בתיק הקשור.

פסק הדין מותר לפרסום לאחר הסרת שמות ופרטים מזהים.

ניתן היום, כ' כסלו תשפ"ב, 24 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אורית אביגיל יהלומי, שופטת